

coopertus iniquitate , quin vel minimum dederet aut tuæ , aut ipsius sanctitati. Sed nonne redemptio & salvatio mea , uti opus est tuæ sapientiæ , ita pariter tuæ Divinæ misericordiæ : ut ubi superabundavit delictum , ibi superabundaret & gratia ? An plus debeo sapientiæ ; quæ remedium invenit ; quam misericordiæ , quæ illud applicavit ? Ah laudo & æternum laudabo & sapientiam , & misericordiam tuam , omne meritum meum infinite transcendentem. Cecideram ego , tu crexisti me ; perieram ego , tu salvasti me ; mortuus eram , & ad vitam revocasti me ; ad infima quæque abiecisti te , ut me extolleret ; bonis tuis te spoliasti , ut me ditares. Vere cogitasti super me cogitationes pacis , & non afflictionis. Jerem. 29. Nec secundum peccata mea fecisti mihi , neque secundum iniquitates meas retribuisti mihi. Ps. 102.

CONSIDERATIO X.

De liberalitate DEI.

Hæc elucet. 1. ex Divinorum beneficiorum multitudine. 2. magnitudine. 3. gratuita collatione.

P. 1. *ELucet ex Divinorum beneficiorum multitudine.* Facilius guttas maris dinumeres ,

his purum, putumque nihilum, & (quod mi-
 nus ac vilius) malorum ac vitiorum omnium
 coagulum. Si proinde magno in pretio &
 æstimatione sint munera, quæ Principali fa-
 vore ac liberalitate subditis obveniunt; ita ut
 inter thesauros familiarum ad perpetuam me-
 moriam, ac perenne monumentum Princi-
 palis benevolentiae referantur, posteritatieque
 ceu res ingentis valoris transcribantur; quanti
 æstimes oportet, quæ a Divina manu gratio-
 sissime dispensantur: maxime si attendas quo
 affectu, quamque liberali charitate, dona
 sua impertiatur? Si enim quod bonum, non
 alio ex corde profluere possit, quam ex corde
 bono & benevolo; tam multa, tamque exi-
 mia Dei dona etiam indignis concessa, unde
 originem trahere possent, nisi a corde mul-
 tum, imo supra modum benevolo, nostrique
 amante? Uproinde dona tam insignia, tam-
 que perpetua velut artha & pignus sint sin-
 gularis omnino & eximii Dei in nos amoris.
 Quem etiam divinissimum amorem ex eo lu-
 culenter ostendit, quod quidquid beneficio-
 rum nobis confert, ea vel maxime, quæ ad
 ordinem gratiæ supernæ pertinent, ad finem
 sublimissimum dirigat; sui scilicet æternam,
 felicissimamque possessionem, omnium bo-

norum [quorum natura rationis compos ca-
 pax est) supremum fastigium; utpote in se
 completentem communicationem omnis fe-
 licitatis ac beatitudinis, qua Deus ipse fruitur
 per omnem æternitatem. Nonne proinde ma-
 gna ino maxima censei debent, quæcunque
 supra naturæ ordinem Divina nobis largitur
 beneficentia; utpote quæ supra naturæ no-
 stræ conditionem, ad statum sublimissimum
 nos elevant; & capaces reddunt bonorum in-
 finitorum, quæ in Deo tanquam omnis boni
 centro concurrunt? Ah mi Deus, quo præ-
 pudore oculos meos vertam, si ex una parte
 magnitudinem beneficiorum tuorum, ex al-
 tera ingratum animum meum expendam,
 unumque cum altero conferam! Uci tota
 vita mea ex tua parte non est nisi catena qua-
 dam ingentium beneficiorum, quæ augetur
 indies, & augetur, quam diu vixero; ita
 ex parte mea non nisi catena est malorum ac
 peccatorum, quæ pariter crescit, & accrescet
 singulis diebus vitæ meæ. Tu nihil præter-
 mittis, ut obruendo me novis, novisque be-
 neficiis, meum elicias amorem; & ego ni-
 hil prætermitto, quo me indignum reddam
 tua eximia in me beneficentia ac liberalitate.
 Amo bona quæ mihi tribuis, fruor illis, iis-
 que:

Dei sapientia mirabili artificio illa componens: ipsa Dei providentia, curam omnium suscipiens, illorumque necessitatibus abundantissime prospiciens. Miraris saepe in unius Regis servitio, centum & plures occupari famulos; quam admiranda ergo Dei liberalitas unius hominis obsequio & commodo non solum infinitas propemodum creaturas, sed & se ipsum, omnesque suas Divinas perfectiones ita devoventis; quasi aliud agendum ipsi non esset, quam unius hominis utilitati necessitati que prospicere? O quanta tua beneficentia ac liberalitas Deus meus, mea contra ingratitude? Tu operaris omnia propter me, & ego vix quidquam propter te; tu operaris multa & mirabilia, meam indignitatem & vilitatem plurimum excedentia, & ego nihil condignum tuae majestati tu te mihi totum impendis; & ego me totum impendo vanitatibus: tu nunquam defatigaris in profundendis tuis in me beneficiis, & ego in tuo servitio constanter deficio. Ah quomodo respondeo tuo amori, tuae liberalitati? Si vel minimam eorum partem, quae tuo beneficio mihi obvenerunt, alteri praestitissem, quam gratitudinem ab eo non requirerem? Minusne ergo tibi gratus sum, qui tam pro-

fuse in me beneficus es? Scio equidem, quod par pari reddere nunquam possim; at nonne saltem respondere pro viribus debeo tantæ liberalitati? O Deus hanc mihi saltem gratiam in augmentum beneficiorum tuorum dona, ut grato animo tua beneficia recolam, & si gratus esse non possim, prout debeo; saltem ingratus non sim, tuisque beneficiis non me reddam indignum. &c.

P. 2. *Magnitudine.* Non solum ampla Dei in te liberalitas ob multitudinem beneficiorum, quæ in te congerit, sed etiam generosa & eximia ob eorum magnitudinem & excellentiam: si enim dona quæ nobis conferuntur, magnitudinem & æstimationem suam trahant a persona dantis, ab affectu quo dantur, a fine præstanti, ob quem dantur, & ab interiore sua dignitate; quomodo non magna sint Dei in te beneficia, ea præcipue, quæ ordinis altioris sunt, & connexionem intimam habent cum summo bono, ejusque æterna possessione? Quod si autem personam dantis attendas; quid ea dignius, quid excellentius, cum sit ipse Deus, in se suisque perfectionibus infinitus; cujus magnitudinis Propheta teste, nec numerus, nec finis?

Cum e contrariotū, qui beneficium accipis,

que me oblecto : sed ad dantem vix unquam
 respicio, minus me gratum illi præbeo.
 Quodlibet beneficium tuum, utpote donum
 Divinum, me obligaret ad gratitudinem con-
 testandam; nec tam multiplicia, tam innum-
 mera, tam excellentia ac sublimia, ex inhu-
 mano ac stupido corde meo eam extorquere
 possunt. Quam pauca & exigua videri debent
 beneficia juniori Tobia ab Archangelo Ra-
 phaele collata, si cum tuis Divinis numero
 prope infinitis, dignitate maximis; diutur-
 nitate perpetuis, conferantur: & tamen illa
 oculos ejus, animumque ita perstrinxere, ut
 exclamarit: *Quid dignum poterit esse beneficiis
 ejus?* Tob. 12. Facultates omnes, quae ei in
 acceptis referebat, pares non credens ejus in
 se meritis. Erego infelix, beneficam manum
 tuam per omnem vitam in momenta singula
 expertus, eam non exosculor, non veneror,
 non adoro! **O** quam metuo, ne hæc ipsa me
 in die magni judicii condemnet, mihi que ex-
 probretur illud, quod olim Judæis: *Quid
 est, quod debuisti facere, & non fecisti.* &c.

P. 3. *Gratuita collatione.* Si liberalitatem
 magnopere commendat & copia, & magni-
 tudo beneficiorum, quantum ponderis illi
 addet, quantoque majorem merebitur æsti-

mationem; si & ultra meritum & expectationem se extendat, & plane gratuita sit? Meritis enim admeriti mercedem, non tam liberalitatis, quam justitiæ est: ultra debitum vero reddere, aut nullo præcedente merito, solius liberalitatis. At vero quid tibi debeat Deus, siue ea species, quæ ad ordinem naturæ, siue illa, quæ ad ordinem gratiæ pertinent? An obligatus fuit ad condendum hunc mundum, quo non magis indigebat in tempore, quam eodem indiguerit tota æternitate? Posito autem, quod infinitas suas perfectiones voluerit in tempore palam facere; an ad te præ aliis innumeris in thesauro omnipotentis suæ reconditis, teque multo perfectioribus, e nihilo, (in quo æternum persistent) extrahendum, ulla ratione tenebatur? quid amabo, juris præ illis habere potuisti, ut illis neglectis, te ex massa illa possibilitatum extraheret, tibi corpus aptaret, tibi animam infunderet, tibi sensus ac rationem donaret? An unum nihilum prævalet alteri, eoque dignius ac melius est? Deceverit jam Deus pro suo solius arbitrio, & pure gratuito, te præ tot aliis condere; quid prohibuit, quominus conderet similem illi. Act. 3 *claudum ex utero matris suæ: aut cæcum a nativitate:*

Joan. 9. *Vel surdum & mutum?* Marc. 7. An plus aliquid contribuisti ad integritatem membrorum, organorumque perfectionem, quam illi? *Nonne uti pusillum & magnum ipse fecit.* Sap. 3. Idque libere omnino, & ex plenitudine potestatis: ita curvum, ut rectum; ita cecum, ut videntem? An non proinde puræ liberalitatis est, quod te Deus illis defectibus naturæ exemerit? Ad quid enim teneretur ille, qui supremus est Dominus. nullique naturæ obnoxius & subiectus, & a quo simul unice dependent universa: quique nulli debet, sed potius omnes implet benedictione. Ut verissime dixerit David. Ps. 103. *Omnia a te expectant, ut des illis escam in tempore, dante te, illis colligent, aperiente te manum tuam, omnia implebuntur bonitate; averte autem te faciem, turbabuntur; auferes spiritum eorum, & deficient, & in pulverem suum revertentur.* Quod si nunc bona naturalia, quæ possides, imo quæ vel ad vitam sustentandam necessaria, plane gratuita sint, inque sola Dei liberalitate fundentur; quanto magis dona superna, utpote vires omnes creaturarum, quæ sunt, aut esse possunt, infinite excedentia? En materiam, unilaudis & gratiarum actionis erga Deum, ita perpetuæ

pernæ tui ipsius demissionis ac despicientiæ. Quid habes, quid potes, quod non accepisti? Ut esses, Dei munus est; ut possis, quod potes, ejusdem pariter gratia est. Quid ad esse aut posse contulisti unquam, quam non esse five nihilam, non posse five meram impotentiam: cum non entis five nihili, nulla aut essentia sit, aut potentia? O nihilum! O Abyssus! Quomodo non humiliabo me sub potenti manu tua Deus; si hunc fundum meum inspicio; in quo me totam perdo, nihil mei in eo inveniens; nihil quoad corpus, nihil quoad animam, nihil quoad dona naturæ aut gratiæ: & in quo in æterna jacerem oblivione, nisi tu aperuisses super me oculos misericordiæ, & liberalitatis tuæ? Nonne major mihi cuncta, quam olim Daveli [cum inter famelicos leones fame & ipse pene conficeretur, eique per Prophetam Habacuc prandium missis] cum stupore exclamandi: *Recordatus es mei Deus*: Dan. 14. Si præmillenis, qui liberalitatem tuam nunquam experientur, & in nihilo suo confepulti manebunt, me unum producere voluisses, nunquid infinite obstrictus tibi fuisset? Quanto igitur amplius, cum non ex millenis solum, sed infinitis me elegeris, in quo

quo misericordiam & liberalitatem tuam ostenderes? &c.

CONSIDERATIO XI.

De Fidelitate DEL.

In finita Dei Fidelitas. 1. Quia infinita Dei sinceritas, dum promittit. 2. Infinita potentia ad dandum, quidquid promittit. 3. Infinita bonitas, ut det abundanter, quod promittit.

P. 1. *Quia infinita Dei sinceritas, dum promittit.* Amplissimus Deus in promissis. Quanta non promittit tui in veteri, tum novo testamento custodientibus mandata sua & deligentibus se; se ipsum nempe cum omnibus & infinitis bonis suis, ipsis liberalissime addicendo: *sum merces tua magna nimis?* Gen. 15 Videri posset tam ampla promissio æterni pro momentaneo, cælestis pro terreno, increati pro creato, non tam sincera promissio, quam hyperbole, & exaggeratio quædam, oratoricæ non abfimilis; eo quod momentum cum æternitate, terra cum cælo, nihilum cum Deo in comparisonem non veniant. At his non obstantibus non minus fidelis est Deus in dando, quam liberalis in promittendo.